

Милорад Михаиловић
Цртежи Љубе Ивановића

Из збирне уметничких слика Народног музеја у Краљеву

Од свих наших познатих сликара између два рата, највише цртежа сликао је Љубомир Ивановић. Романтичар по природи, и импресиониста по свом сликарском убеђењу, пропутовао је овај наш заљубљеник природе скоро све крајеве наше земље и оставио бројна дела инспирисана лепотом наших предела, здањима и рушевинама наше средњовековне културне баштине, разиграношћу облика и шареноликошћу старобалканске архитектуре Призрена, Сарајева, Охрида, Пећи, Новог Пазара, једноставношћу, босанско-херцеговачких кућа брвнара. Понекад исмеван од својих савременика сликара због свог начина рада, остављајући боје другима, он је кроз цртеж упорно спроводио принципе импресионизма онако како су га учили у Минхену, или како је сам учио пред делима француских импресиониста. Однос светло-тамног, могућности представљања тог односа помоћу белине папира и варирања интензитета оловке, драматичност светлости и сенке, највише су га интересовали. Увек избегавајући сувоћу документаристе, сачинио је овај неуморни портретиста природе вредна дела наше уметности.

Народни музеј у Краљеву у својој збирци уметничких слика има 20 цртежа Љубе Ивановића, насталих током његових бројних путовања по нашим крајевима у времену од 1921 — 1938. године. Цртежи су набављени откупом из заоставштине умрлог сликара пре непуних 20 година.

Мотиви које је сликар узимао за садржај својих цртежа, заступљених у збирци музеја, су разноврсни: почев од средњовековних градова (Улцињ) и очуваних и зарушених манастирских цркава (Студеница, Сопоћани, Стара Павлица, Богородица Љевишка) па

преко изгледа градова и њихове старобалканске архитектуре (Улцињ, Херцег-Нови, Пећ, Охрид, Призрен, Сарајево) до кућа брвнара (Горњи Вакуф, Гусиње) и воденица поточара. Заступљени су сви они мотиви који су најчешће били инспирација уметнику.

Од тога, неколико цртежа је настало уметничким интересовањем за објекте у нашем крају: Студеница, Стара Павлица, Сопоћански портал, Кућа у Новом Пазару. Ови цртежи по својој уметничкој вредности спадају међу најбоље у збирци. Док је на неким осталим цртежима импресионистичко виђење мотива остало недореченије, код ових је сликар достигао бољи ликовни израз. Односи светло-тамних површина су у хармоничном складу а валерима се дочарава фактура материјала. У том погледу, нарочито је импресиван цртеж „Сопоћански портал“. Светлост се ломи и разлива по камену и спаја са затамњеним деловима. Нема јаких контраста, све је у меком треперењу као код француских сликара импресиониста. На цртежу „Стара Павлица“ контрасти су изразитији. Светлост пада на део рушевине и растапа материјал, потези су мекани, док је затамњени део сликан чврсто, са наглашенијим линијама. Бљештави радочелски мермер на главној студеничкој цркви привукао је пажњу овог сликара светлости. Скоро сасвим утопљена у околну зеленило Богородичина црква се издаваја из њега обликом и белином својих зидова. Богатство облика и разубеност фасада старих градских кућа привлачили су сликара својом игром светлости и сенке. Новопазарска кућа са дрвеним балконом, увученим степеништем и собама на еркерима је једна од таквих. Слика ове полусветљене куће са сенкама од балкона и еркера, са расутом светлошћу по зидовима, настала је у тренутку пуне инспирације уметника и одушевљења лепотом њене архитектуре.

Као и ови, и остали цртежи Љубе Ивановића у збирци Музеја, имају, како је то запазио песник Јован Дучић још на почетку уметничког рада, „лакоћу покрета, простоту и ширину потеза, правилност у пропорцијама“; све оне одлике које карактеришу доброг цртача. Иако заокружен проблемом светлости Ивановић није запостављао ни форму. На његовим цртежима нема оног губљења форме карактеристичног за сликаре импресионисте. Понекад, има се утисак да је више заокружен формом него светлошћу. (Улцињ, Херцег-Нови), посебно онда када је радио цртеже који су му служили као предлошци за графике.

Особено по свом ликовном изразу, уметничко дело Љубе Ивановића заслужује пуну пажњу. Својим делом он је достигао висок уметнички ниво који га увршћује међу истакнуте сликаре наше уметности између два рата.

По
ве
ља